Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 3. marca 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Štátna pomoc – Hospodárska súťaž – Článok 107 ods. 1 ZFEÚ – Podmienky uplatňovania – Článok 106 ods. 2 ZFEÚ – Služby všeobecného hospodárskeho záujmu – Poskytovanie služby poštového bežného účtu na výber obecnej dane z nehnuteľností – Podniky, ktorým členské štáty priznávajú osobitné alebo výlučné práva – Poplatky jednostranne určované podnikom, ktorému sa priznávajú uvedené práva – Zneužitie dominantného postavenia – Článok 102 ZFEÚ – Neprípustnosť“

V spojených veciach C-434/19 a C-435/19,

ktorých predmetom sú dva návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutím Corte suprema di cassazione (Najvyšší súd, Taliansko) z 21. januára 2019 a doručené Súdnemu dvoru 5. júna 2019, ktoré súvisia s konaním:

Poste Italiane SpA

proti

Riscossione Sicilia SpA agente riscossione per la provincia di Palermo e delle altre provincie siciliane (C-434/19),

a

Agenzia delle entrate – Riscossione

proti

Poste Italiane SpA,

za účasti:

Poste Italiane SpA – Bancoposta (C-435/19),

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory E. Regan, sudcovia M. Ilešič, E. Juhász, C. Lycourgos (spravodajca) a I. Jarukaitis,

generálny advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

* Jazyk konania: taliančina.

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Poste Italiane SpA, v zastúpení: A. Fratini a A. Sandulli, avvocati,

– Agenzia delle Entrate – Riscossione, v zastúpení: G. Visentini a A. Papa Malatesta, avvocati,

– Európska komisia, v zastúpení: D. Recchia a P. Rossi, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 24. septembra 2020,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článkov 14, 102, 106 a 107 ZFEÚ.

2 Tieto návrhy boli podané v rámci sporov medzi spoločnosťami Poste Italiane SpA a Riscossione Sicilia SpAagente riscossione per la provincia di Palermo e delle altre provincie siciliane (ďalej len „Riscossione Sicilia“) (vec C-434/19) a Agenzia delle entrate – Riscossione (Daňový úrad – Výber dane, Taliansko) (ďalej len „Úrad pre výber dane“) a spoločnosťou Poste Italiane (vec C-435/19) vo veci žiadostí o zaplatenie poplatkov, ktoré Poste Italiane adresovala koncesionárom povereným výberom imposta comunale sugli immobili (obecná daň z nehnuteľností, ďalej len „ICI“) za to, že im poskytovala službu vedenia poštových bežných účtov určených na výber ICI od platiteľov dane.

Talianske právo

3 Článok 2 ods. 18 až 20 legge n. 662 – Misure di razionalizzazione della finanza pubblica (zákon č. 662 o opatreniach na racionalizáciu verejných financií) z 23. decembra 1996 (riadna príloha GURI č. 303 z 28. decembra 1996, ďalej len „zákon č. 662/1996“) stanovuje:

„18. … môže Poste Italiane stanovovať poplatky, ktoré musia uhrádzať majitelia poštových účtov.

…

19. Poštové a platobné služby, pre ktoré platné právne predpisy výslovne nestanovujú režim zákonného monopolu, zabezpečuje spoločnosť Poste Italiane a ostatné hospodárske subjekty v režime voľnej hospodárskej súťaže. Pokiaľ ide o uvedené služby, akákoľvek forma tarifnej alebo sociálnej povinnosti podniku Poste Italiane, ako aj akákoľvek forma uľahčenia tarifného zaobchádzania týkajúca sa užívateľov vyššie uvedeného podniku definovaných v platnej právnej úprave zaniká 1. apríla 1997… Poste Italiane je povinná viesť samostatné účtovníctvo, pričom musí osobitne rozlišovať medzi nákladmi a výdavkami spojenými s poskytovaním služieb uskutočňovaných v rámci režimu zákonného monopolu a nákladmi a výdavkami týkajúcimi sa služieb uskutočňovaných v režime voľnej hospodárskej súťaže.

20. Od 1. apríla 1997 ceny služieb, ktoré sú uvedené v odseku 19, tiež prostredníctvom zmluvy stanovuje Poste Italiane s prihliadnutím na potreby zákazníkov a charakteristiky dopytu, ako aj požiadavku zachovať a zvýšiť obrat…“

4 Článok 10 ods. 3 decreto legislativo n. 504, Riordino della finanza degli enti territoriali, a norma dell'articolo 4 della legge 23 ottobre 1992, n. 421 (legislatívny dekrét č. 504 o reorganizácii financovania územných celkov na základe článku 4 zákona č. 421 z 23. októbra 1992) z 30. decembra 1992 (riadna príloha GURI č. 305 z 30. decembra 1992, ďalej len „legislatívny dekrét č. 504/1992“) znie:

„Daň splatná na základe odseku 2 sa musí zaplatiť priamou platbou koncesionárovi poverenému výberom dane, do územného obvodu ktorého patrí obec uvedená v článku 4, alebo vkladom na príslušný poštový bežný účet uvedeného koncesionára… Poplatok, na ktorý má koncesionár nárok, uhradí obec vyrubujúca daň a jeho výška je stanovená na 1 % vybratých súm, a to najmenej 3 500 lír [talianskych lír (ITL) (približne 1,75 eura)] a najviac 100 000 [ITL (približne 50 eur)] za každú platbu uskutočnenú platiteľom dane.“

5 Články 5 až 7 decreto del Ministro delle Finanze n. 567 – Regolamento di attuazione dell'articolo 78, commi da 27 a 38, della legge 30 dicembre 1991, n. 413, concernente listituzione del conto fiscal (dekrét ministra financií č. 567 – nariadenie, ktorým sa vykonáva článok 78 ods. 27 až 38 zákona č. 413 z 30. decembra 1991 o zavedení daňového účtu) z 28. decembra 1993 (GURI č. 306 z 31. decembra 1993), dovoľujú majiteľom daňového účtu zaplatiť priamo v priestoroch koncesionára alebo v úverovej inštitúcii prostredníctvom neodvolateľného príkazu na úhradu koncesionárovi sumy týkajúce sa dane z príjmu fyzických osôb, dane z príjmov právnických osôb – aj v postavení zástupcu –, miestnej dane z príjmu a daní, ktoré nahrádzajú uvedené dane a daň z pridanej hodnoty.

6 Článok 59 ods. 1 písm. n) decreto legislativo n. 446 – Istituzione dell'imposta regionale sulle attivita' produttive, revisione degli scaglioni, delle aliquote e delle detrazioni dell'Irpef e istituzione di una addizionale regionale a tale imposta, nonche' riordino della disciplina dei tributi locali (legislatívny dekrét č. 446 o zavedení regionálnej dane z výrobných činností, zmene daňových pásiem, sadzieb a odpočtov dane z príjmu fyzických osôb a o zavedení regionálnej prirážky k tejto dani, ako aj o reorganizácii právnej úpravy miestnych daní), z 15. decembra 1997 (riadna príloha GURI č. 298 z 23. decembra 1997) vyhradil obciam právo prijímať právne predpisy týkajúce sa výberu miestnych daní s cieľom „racionalizovať spôsoby uskutočňovania platieb, tak dobrovoľné, ako aj v dôsledku overení, stanovením okrem platby koncesionárovi, ktorý je poverený výberom dane, aj platby na poštový bežný účet zriadený pre daňový orgán obce, priamej platby daňovému orgánu obce, ako aj platby prostredníctvom bankového systému“.

7 Podľa článku 3 ods. 1 decreto del Presidente della Repubblica n. 144 – Regolamento recante norme sui servizi di bancoposta (dekrét prezidenta republiky č. 144 o predpisoch týkajúcich sa poštových bankových služieb) zo 14. marca 2001 (GURI č. 94 z 23. apríla 2001, ďalej len „prezidentský dekrét č. 144/2001“), „pokiaľ nie je v tomto dekréte stanovené inak, vzťahy so zákazníkmi a poštový bežný účet sa riadia zmluvami v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka a osobitných zákonov“.

8 Decreto-legge n. 70 – Semestre Europeo – Prime disposizioni urgenti per l'economia (zákonný dekrét č. 70 o európskom semestri – prvé naliehavé predpisy v prospech hospodárstva z 13. mája 2011 (GURI č. 110 z 13. mája 2011), zmenený na zákon v znení decreto-legge n. 16 (zákonný dekrét č. 16) z 2. marca 2012 (GURI č. 52 z 2. marca 2012, ďalej len „zákonný dekrét č. 70/2011"), vo svojom článku 7 ods. 2 písm. gg-f) stanovuje:

„V prípade, ak sa výber príjmov zverí osobám uvedeným v článku 52 ods. 5 písm. b) legislatívneho dekrétu č. 446 z 15. decembra 1997, bude sa uskutočňovať zriadením jedeného alebo viacerých poštových alebo bankových príjmových bežných účtov koncesionára, ktoré sú určené na výber príjmov orgánu, ktorý ho poveril týmto výberom, na ktoré sa musia uhrádzať všetky prijaté sumy."

9 Tarifným rozhodnutím č. 57/1996 predstavenstva spoločnosti Poste Italiane (ďalej len „tarifné rozhodnutie č. 57/1996") bol stanovený poplatok za každú operáciu týkajúcu sa vedenia poštového bežného účtu koncesionára povereného výberom daní. Tento poplatok bol stanovený od 1. apríla 1997 do 31. mája 2001 na 100 ITL (približne 0,05 eura) a od 1. júna 2001 do 31. decembra 2003 na 0,23 eura (približne 450 ITL).

Spory vo veci samej a prejudiciálne otázky

10 Legislatívnym dekrétom č. 504/1992 bola v Taliansku platiteľom dane podliehajúcim ICI uložená povinnosť platiť sumu, ktorú dlhujú, jednému z koncesionárov štátu poverených výberom tejto dane a vrátením tejto sumy obciam, ktoré sú príjemcami tejto dane. Podľa tej istej právnej úpravy musí byť ICI vyplatená priamou platbou koncesionárovi obvodu, v ktorom sa nachádza prijímajúca obec, alebo úhradou na poštový bežný účet otvorený v mene tohto koncesionára.

11 Spory vo veci samej sa týkajú žiadostí o zaplatenie poplatkov, ktoré Poste Italiane adresovala dvom koncesionárom povereným výberom ICI, a síce Riscossione Sicilia a Úrad pre výber dane.

12 Zaplatenie týchto poplatkov bolo požadované za spravovanie bežných účtov, ktoré títo koncesionári mali otvorené v spoločnosti Poste Italiane, od roku 1997 do roku 2011, s cieľom umožniť platiteľom dane zaplatiť sumy, ktoré mali zaplatiť z titulu ICI.

13 Uvedené poplatky boli vypočítané na základe sadzby stanovenej tarifným rozhodnutím č. 57/1996.

14 V spore vo veci C-434/19 Poste Italiane podala na Tribunale di Palermo (súd Palermo, Taliansko) návrh, ktorým sa domáhala, aby bola koncesionárovi poverenému výberom ICI, ktorým sa neskôr stala Riscossione Sicilia, uložená povinnosť platiť poplatok za každú operáciu pozostávajúcu z vkladu ICI uskutočneného každým platiteľom dane prostredníctvom poštovej poukážky na bežný účet zriadený v mene tohto koncesionára, vo výške 0,05 eura (približne 100 ITL) od 1. apríla 1997 do 31. mája 2001, 0,23 eura (približne 450 ITL) od 1. júna 2001 do 31. decembra 2003, a od 1. januára 2004 vo výške zodpovedajúcej následným sadzobným zmenám. Rozsudkom zo 7. júna 2011 Tribunale di Palermo (súd Palermo) zamietol návrh na uloženie platobnej povinnosti, ktorý mu bol predložený, a rozsudkom z 11. mája 2016 Corte d'appello di Palermo (Odvolací súd Palermo, Taliansko) čiastočne zmenil tento rozsudok a vyhovel odvolaniu podanému spoločnosťou Poste Italiane, keďže táto predložila dôkaz o svojich nárokoch za obdobie po 1. júni 2006.

15 V spore vo veci C-435/19 sa Poste Italiane obrátila na Tribunale di Macerata (súd Macerata, Taliansko) s návrhom, aby bola Úradu pre výber dane, koncesionárovi poverenému výberom ICI, uložená povinnosť zaplatiť poplatok dlžný za každý z vkladov ICI, ktorý uskutočnil každý platiteľ

dane prostredníctvom poštovej poukážky na bežný účet zriadený v mene tohto koncesionára, t. j. 0,05 eura (približne 100 ITL) od 1. apríla 1997 do 31. mája 2001 a 0,23 eura (približne 450 ITL) od 1. júna 2001 do 20. decembra 2001. Rozsudkom z 11. júna 2009 Tribunale di Macerata (súd Macerata) zamietol návrh na uloženie povinnosti, ktorý mu bol predložený, a rozsudkom z 10. augusta 2016 Corte d'appello di Ancona (Odvolací súd Ancona, Taliansko) úplne zmenil rozsudok vydaný týmto súdom, pričom vyhovel odvolaniu podanému spoločnosťou Poste Italiane a konštatoval, že táto spoločnosť mala právo uplatniť predmetný poplatok a žiadať jeho zaplatenie.

16 Spory vo veci samej stále prebiehajú na vnútroštátnom súde, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, a to vo veci C-434/19 hlavné odvolanie podané spoločnosťou Poste Italiane a vzájomné odvolanie podané spoločnosťou Riscossione Sicilia a vo veci C-435/19 hlavné odvolanie podané Úradom pre výber dane a vzájomné odvolanie podané spoločnosťou Poste italiane SpA – Bancoposta.

17 Pokiaľ ide o zákonnosť poplatku uplatňovaného spoločnosťou Poste Italiane, vnútroštátny súd v rozsudku z 26. marca 2014 zastával názor, že ustanovenia článkov 18 až 20 zákona č. 662/1996 sa neuplatňujú na činnosti podliehajúce režimu zákonného monopolu, akým je služba poštového bežného účtu stanovená v článku 10 legislatívneho dekrétu č. 504/1992. Zastával názor, že cieľ spočívajúci v maximalizácii výberu daní prostredníctvom služby poskytovanej na celom území prostredníctvom veľmi širokého územného rozdelenia pobočiek pošty, čo umožňuje ich ľahšiu dostupnosť pre platiteľov dane, odôvodňuje toto postavenie zákonného monopolu. Podľa tohto rozsudku vnútroštátneho súdu legislatívny dekrét č. 504/1992, ktorým sa zavádza predmetný zákonný monopol, nestanovuje bezplatnosť služby spočívajúcej v poskytovaní bežného účtu určeného na úhradu ICI, takže bez ohľadu na povinnosť koncesionára zriadiť poštový bežný účet sa táto služba musí považovať za službu poskytovanú v zásade za odplatu rovnako ako bežná služba vedenia bežného účtu za podmienok voľnej hospodárskej súťaže.

18 Vnútroštátny súd, ktorý v súčasnosti rozhoduje o sporoch týkajúcich sa povinnosti platiť od roku 1997 do roku 2011 poplatok, ktorý platila Poste Italiane, sa však pýta na zákonnosť z hľadiska pravidiel práva Únie, presnejšie pravidiel týkajúcich sa práva hospodárskej súťaže a štátnej pomoci, z dôvodu, že článok 10 legislatívneho dekrétu č. 504/1992 vyhradzuje službu vedenia bežných účtov určených na výber ICI spoločnosti Poste Italiane.

19 Podľa tohto súdu predmetom zmluvného vzťahu, ktorý spája obec so svojím koncesionárom povereným výberom ICI, je výkon hospodárskej činnosti spočívajúcej vo výbere daňových príjmov, ktorú možno definovať ako službu všeobecného hospodárskeho záujmu v zmysle článku 106 ods. 2 ZFEÚ. Tento vzťah sa líši od súkromnoprávneho vzťahu, ktorý existuje medzi spoločnosťou Poste Italiane a koncesionárom povereným výberom ICI a ktorý je úzko spätý s otvorením a vedením poštového bežného účtu. Uvedený súd spresňuje, že článok 10 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 504/1992 bez ohľadu na obmedzenie, ktoré zavádza, pokiaľ ide o možnosť koncesionára vybrať si svojho zmluvného partnera, teda Poste Italiane, nestanovuje rozdiel medzi vzťahom, ktorý ich spája, a vzťahom spoločnosti Poste Italiane s jej ostatnými klientmi, ktorí majú poštový účet.

20 Uvedený súd sa domnieva, že článok 10 legislatívneho dekrétu č. 504/1992 možno považovať za zlučiteľný s právnou úpravou Únie len v rozsahu, v akom služba poskytovania bežného účtu vyhradená spoločnosti Poste Italiane spadá pod pojem „poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu“ v zmysle článku 106 ods. 2 ZFEÚ. Treba určiť, či napriek neexistencii analogického zákonného ustanovenia v právnej úprave vymáhania iných miestnych daní ako ICI, požiadavka spočívajúca v maximalizácii účinnosti výberu tejto dane vďaka rozsiahlemu

geografickému pokrytiu poštových úradov spĺňa kritérium osobitnej úlohy, a teda či odôvodňuje obmedzenie uplatňovania pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže v zmysle článkov 14 a 106 ZFEÚ.

21 Za predpokladu, že by sa služba spojená s poskytovaním poštového bežného účtu určeného na výber ICI považovala za službu všeobecného hospodárskeho záujmu, vnútroštátny súd sa v prvom rade pýta, či právomoc zverená spoločnosti Poste Italiane stanoviť poplatok, ktorý podľa koncesionára v podstate predstavuje povinný poplatok alebo príspevok uložený zákonom, a teda pomoc poskytnutú z verejných prostriedkov, môže byť kvalifikovaná ako „protiprávna štátna pomoc“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, pričom spresňuje, že toto opatrenie nebolo nikdy predmetom predbežného oznámenia Európskej komisii na základe článku 108 ods. 3 ZFEÚ.

22 Vnútroštátny súd sa v druhom rade pýta, či nemožno jednostranné určenie poplatku, o ktorý ide vo veci samej zo strany spoločnosti Poste Italiane, kvalifikovať ako zneužívajúce, a teda považovať za zakázané na základe článku 102 prvého odseku ZFEÚ. Uvádza, že koncesionár sa nemôže vyhnúť plateniu tohto poplatku, inak by porušil povinnosti, ktoré mu vyplývajú z iného právneho vzťahu, ktorý ho spája s miestnym daňovým orgánom a ktorého predmetom je výber ICI.

23 Za týchto podmienok Corte suprema di cassazione (Najvyšší súd, Taliansko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Bránia článok 14 ZFEÚ (… článok 7D Zmluvy [ES], neskôr… článok 16 ES) a článok 106 ods. 2 ZFEÚ (… článok 90 Zmluvy [ES], neskôr… článok 86 ods. 2 ES), ako aj pojem ‚služba všeobecného hospodárskeho záujmu‘ takej právnej úprave, akou je ustanovenie článku 10 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 504/1992 v spojení s článkom 2 ods. 18 až 20 zákona č. 662/1996, na základe ktorej sa zriaďuje a udržiava – aj po privatizácii bankových služieb poskytovaných spoločnosťou Poste Italiane… – výhradné postavenie (režim zákonného monopolu) v prospech spoločnosti Poste Italiane… vo veci poskytovania služby vedenia poštového bežného účtu určeného na výber obecnej dane z nehnuteľností (ICI), a to s ohľadom na vývoj vnútroštátnej právnej úpravy v oblasti vyberania daní, ktorá prinajmenšom od roku 1997 umožňuje platiteľom dane a rovnako orgánom miestnej samosprávy vyrubujúcim daň využívať slobodne spôsoby platby a výberu daní (vrátane miestnych daní) prostredníctvom bankového systému?

2. V prípade, že v rámci odpovede na prvú prejudiciálnu otázku sa uzná, že zriadenie zákonného monopolu spĺňa znaky služby všeobecného hospodárskeho záujmu, bránia článok 106 ods. 2 ZFEÚ (… článok 90 Zmluvy [ES], neskôr… článok 86 ods. 2 ES) a článok 107 ods. 1 ZFEÚ (… článok 92 Zmluvy [ES], neskôr… článok 87 ES) v zmysle výkladu týchto ustanovení, ktorý poskytol Súdny dvor v súvislosti s kritériami týkajúcimi sa odlíšenia legitímneho opatrenia kompenzujúceho [prevzatie] záväzkov vyplývajúcich zo služby vo verejnom záujme od neoprávnenej štátnej pomoci (rozsudok z 24. júla 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, EU:C:2003:415) takej právnej úprave, akou je ustanovenie článku 10 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 504/1992 v spojení s článkom 2 ods. 18 až 20 zákona č. 662/1996 a článkom 3 ods. 1 [prezidentského] dekrétu č. 144/2001, ktorá spoločnosti Poste Italiane… priznáva právomoc jednostranne stanoviť výšku ‚poplatku‘, ktorý musí platiť koncesionár (sprostredkovateľ) poverený výberom ICI… a ktorý je splatný za každú operáciu súvisiacu s vedením účtu vykonanú na dotknutom poštovom bežnom účte, ktorého majiteľom je koncesionár/sprostredkovateľ, s ohľadom na skutočnosť, že Poste Italiane… stanovila [tarifným] rozhodnutím č. 57/1996 výšku uvedeného poplatku na 100 [ITL], pokiaľ išlo o obdobie od 1. apríla 1997 do 31. mája 2001, a na 0,23 eura na obdobie po 1. júni 2001?

3. Bráni článok 102 prvý odsek ZFEÚ (… článok 86 Zmluvy [ES], neskôr… článok 82 prvý odsek ES) tak, ako ho vykladá Súdny dvor (pozri rozsudky z 13. decembra 1991, GB-Inno-BM, C-18/88, EU:C:1991:474; z 25. júna 1998, Dusseldorp a i., C-203/96, EU:C:1998:316, a zo 17. mája 2001, TNT Traco, C-340/99, EU:C:2001:281), súboru právnych predpisov, aký tvoria článok 2 ods. 18 až 20 zákona č. 662/1996, článok 3 ods. 1 prezidentského dekrétu č. 144/2001 a článok 10 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 504/1992, na základe ktorých sa koncesionár (sprostredkovateľ) musí nutne podriadiť platbe ‚poplatku' v takej výške, akú Poste Italiane… jednostranne určí a/alebo zmení, pričom odstúpenie koncesionára od zmluvy o poštovom bežnom účte automaticky vedie k porušeniu povinnosti stanovenej v článku 10 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 504/1992 a následnému porušeniu záväzku vyberať ICI, ktorý prijal voči orgánu miestnej samosprávy vyrubujúcemu daň?"

Konanie na Súdnom dvore

24 Pojednávanie, ktoré bolo stanovené na 22. apríla 2020, bolo z dôvodu sanitárnej krízy a nejasností, ktoré spôsobila, pokiaľ ide o dátum, ku ktorému by Súdny dvor mohol pokračovať vo svojej súdnej činnosti za normálnych podmienok, zrušené a otázky, ktoré boli položené na účely ústnej odpovede, boli transformované na otázky na písomné zodpovedanie. Poste Italiane, Úrad pre výber dane a Európska komisia odpovedali na položené otázky v lehote stanovenej Súdnym dvorom.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej a druhej otázke

O prípustnosti prvej otázky

25 Poste Italiane v prvom rade tvrdí, že prvá otázka je neprípustná z dôvodu, že na jednej strane ju nemožno pochopiť v rozsahu, v akom sa týka článku 14 ZFEÚ, a na druhej strane prináleží iba vnútroštátnym súdom, aby priamo uplatňovali podmienky stanovené v článku 106 ods. 2 ZFEÚ.

26 Najskôr treba pripomenúť, že v rámci spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi zakotvenej v článku 267 ZFEÚ prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorému bol spor predložený a ktorý musí prevziať zodpovednosť za vydávané súdne rozhodnutie, aby s prihliadnutím na osobitosti veci posúdil tak nevyhnutnosť prejudiciálneho rozhodnutia na to, aby mohol vydať svoj rozsudok, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Preto pokiaľ sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (rozsudok z 19. decembra 2019, Darie, C-592/18, EU:C:2019:1140, bod 24 a citovaná judikatúra).

27 Z toho vyplýva, že pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými ani právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené (rozsudok z 8. októbra 2020, Union des industries de la protection des plantes, C-514/19, EU:C:2020:803, bod 29 a citovaná judikatúra).

28 Následne je potrebné pripomenúť, že v rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom zavedeného článkom 267 ZFEÚ prináleží Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť prejednávaný spor. Z tohto pohľadu Súdnemu dvoru prislúcha prípadne preformulovať otázky, ktoré sú mu položené (rozsudky z 28. novembra 2000, Roquette Frères, C-88/99, EU:C:2000:652, bod 18, a z 19. decembra 2019, Nederlands Uitgeversverbond a Groep Algemene Uitgevers, C-263/18, EU:C:2019:1111, bod 31, ako aj citovaná judikatúra).

29 Na tieto účely môže Súdny dvor zo všetkých skutočností, ktoré poskytol vnútroštátny súd, a najmä z odôvodnenia rozhodnutia vnútroštátneho súdu, abstrahovať prvky práva Únie, ktoré si vyžadujú výklad so zreteľom na predmet sporu vo veci samej (rozsudok z 19. decembra 2019, Nederlands Uitgeversverbond a Groep Algemene Uitgevers, C-263/18, EU:C:2019:1111, bod 32, ako aj citovaná judikatúra).

30 Hoci sa v prejednávanej veci prvá otázka skutočne zmieňuje o článku 14 ZFEÚ, týka sa tiež článku 106 ZFEÚ a konkrétnejšie pojmu služba všeobecného hospodárskeho záujmu, na ktorý sa vzťahujú tieto dva články, a v podstate sa týka toho, či činnosť, akou je činnosť vyhradená spoločnosti Poste Italiane na poskytovanie služby súvisiacej s poštovým bežným účtom určeným na výber ICI, zodpovedá charakteristikám takejto služby všeobecného hospodárskeho záujmu. Táto otázka sa teda týka výkladu práva Únie a zjavne nie je ani hypotetická, ani nesúvisiaca so sporom vo veci samej. Súdny dvor má okrem toho k dispozícii informácie potrebné na to, aby na ňu odpovedal.

31 Prvá otázka je preto prípustná.

O veci samej

32 Svojou prvou a druhou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 106 ods. 2 a článok 107 ZFEÚ majú vykladať v tom zmysle, že bránia uplatneniu vnútroštátnych pravidiel, ktoré ukladajú koncesionárom povereným výberom ICI povinnosť disponovať bežným účtom otvoreným v ich mene v spoločnosti Poste Italiane na účely zaplatenia tejto dane jej platiteľmi a platiť poplatok za vedenie uvedeného bežného účtu, pokiaľ tieto pravidlá neboli oznámené Komisii podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ.

33 Na úvod treba pripomenúť, že hoci Komisia, konajúca pod dohľadom súdov Únie, má výlučnú právomoc posúdiť zlučiteľnosť pomoci s vnútorným trhom (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok z 3. septembra 2020, Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland a i./Komisia, C-817/18 P, EU:C:2020:637, bod 99 a citovanú judikatúru), táto okolnosť nebráni tomu, aby vnútroštátny súd položil Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku týkajúcu sa výkladu pojmu „pomoc“. Súdny dvor tak môže vnútroštátnemu súdu poskytnúť výkladové prvky týkajúce sa práva Únie, ktoré mu umožnia určiť, či vnútroštátne opatrenie možno v zmysle článku 107 ZFEÚ považovať za „štátnu pomoc“ (rozsudok z 18. mája 2017, Fondul Proprietatea, C-150/16, EU:C:2017:388, bod 12 a citovaná judikatúra).

34 Okrem toho s cieľom zabezpečiť potrebný účinok povinnosti oznámiť zámery v súvislosti s poskytnutím alebo upravením štátnej pomoci stanovenej v článku 108 ods. 3 ZFEÚ, ako aj primerané a úplné preskúmanie štátnej pomoci Komisiou sú vnútroštátne súdy povinné vyvodiť všetky dôsledky z porušenia tejto povinnosti a prijať vhodné opatrenia na nápravu, aj keď

príjemcom protiprávnej pomoci je podnik poverený poskytovaním služby všeobecného hospodárskeho záujmu v zmysle článku 106 ods. 2 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. novembra 2020, Viasat Broadcasting UK, C-445/19, EU:C:2020:952, bod 43).

35 Treba tiež spresniť, že preskúmanie otázky, či sa má predmetné opatrenie kvalifikovať ako „štátna pomoc“ v zmysle článku 107 ZFEÚ, ktorá môže zahŕňať preskúmanie dodržania podmienok stanovených judikatúrou vyplývajúcou z rozsudku z 24. júla 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415), sa vykoná pred preskúmaním opatrenia pomoci podľa článku 106 ods. 2 ZFEÚ. Táto otázka totiž predchádza otázke spočívajúcej v prípadnom overení, či je pomoc nezlučiteľná s vnútorným trhom napriek tomu nevyhnutná na plnenie úloh, ktoré boli zverené príjemcovi predmetného opatrenia podľa článku 106 ods. 2 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 8. marca 2017, Viasat Broadcasting UK/Komisia, C-660/15 P, EU:C:2017:178, bod 34, ako aj z 15. mája 2019, Achema a i., C-706/17, EU:C:2019:407, bod 102).

36 S cieľom odpovedať na prvú a druhú otázku teda treba najskôr preskúmať, či sa má opatrenie, o ktoré ide vo veci samej, kvalifikovať ako „štátna pomoc“ v zmysle článku 107 ZFEÚ.

37 Kvalifikácia „štátnej pomoci“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ predpokladá splnenie štyroch podmienok, konkrétne že existuje zásah zo strany štátu alebo zo štátnych prostriedkov, že tento zásah je schopný ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi, že priznáva selektívnu výhodu svojmu príjemcovi a že narúša alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže (rozsudok z 15. mája 2019, Achema a i., C-706/17, EU:C:2019:407, bod 46, ako aj citovaná judikatúra).

38 Pokiaľ ide v prvom rade o podmienku týkajúcu sa zásahu zo strany štátu alebo štátnych prostriedkov, treba spresniť, že rozlišovanie stanovené v článku 107 ods. 1 ZFEÚ medzi „pomocou poskytovanou členským štátom“ a pomocou poskytovanou „zo štátnych prostriedkov“ neznamená, že všetky výhody poskytované štátom predstavujú pomoc bez ohľadu na to, či sú, alebo nie sú financované zo štátnych prostriedkov, ale jeho cieľom je iba začleniť do tohto pojmu tak výhody priamo poskytované štátom, ako aj výhody poskytované prostredníctvom verejnoprávneho alebo súkromnoprávneho subjektu, ktorý tento štát určil alebo zriadil (rozsudok z 21. októbra 2020, Eco TLC, C-556/19, EU:C:2020:844, bod 26 a citovaná judikatúra).

39 Z toho vyplýva, že na to, aby mohli byť výhody považované za „pomoc“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, musia byť na jednej strane poskytnuté priamo alebo nepriamo zo štátnych prostriedkov a na druhej strane musia byť pripísateľné štátu (rozsudok z 15. mája 2019, Achema a i., C-706/17, EU:C:2019:407, bod 47 a citovaná judikatúra).

40 Pokiaľ ide po prvé o podmienku týkajúcu sa pripísateľnosti opatrenia pomoci štátu, táto podmienka vyžaduje preskúmať, či sa orgány verejnej moci podieľali na prijatí tohto opatrenia (rozsudok z 21. októbra 2020, Eco TLC, C-556/19, EU:C:2020:844, bod 23).

41 V prejednávanej veci z rozhodnutí vnútroštátneho súdu vyplýva, že mechanizmus dotknutý vo veci samej bol zavedený ustanoveniami zákonov a iných právnych predpisov. Povinnosť koncesionárov disponovať bežným účtom spoločnosti Poste Italiane na účely výberu ICI bola totiž zavedená legislatívnym dekrétom č. 504/1992, zatiaľ čo právo tejto spoločnosti vyberať poplatok za vedenie tohto účtu bolo stanovené zákonom č. 662/1996. V tomto kontexte, čo musí overiť vnútroštátny súd, možno opatrenie, ktoré ukladá koncesionárom povinnosť tak disponovať

bežným účtom otvoreným v ich mene v spoločnosti Poste Italiane na to, aby sa naň mohla vložiť ICI zaplatená platiteľmi dane, ako aj platiť poplatok za vedenie tohto bežného účtu, považovať za pripísateľné štátu.

42 Po druhé, pokiaľ ide o podmienku týkajúcu sa presunu štátnych prostriedkov, je potrebné pripomenúť, že pojem „štátne prostriedky“ zahŕňa všetky peňažné prostriedky, ktoré môžu orgány verejnej moci skutočne použiť na podporu podnikov, pričom nie je podstatné, či tieto prostriedky sú trvalou súčasťou majetku štátu alebo nie. Aj keď zodpovedajúce sumy nie sú trvalým spôsobom vo vlastníctve štátnej pokladnice, skutočnosť, že sú stále pod verejnou kontrolou, a teda sú k dispozícii príslušným vnútroštátnym orgánom, stačí na to, aby sa považovali za „štátne prostriedky“ (rozsudky z 21. októbra 2020, Eco TLC, C-556/19, EU:C:2020:844, bod 36 a citovaná judikatúra, ako aj z 10. decembra 2020, Comune di Milano/Komisia, C-160/19 P, EU:C:2020:1012, bod 30 a citovaná judikatúra).

43 Vzhľadom na informácie poskytnuté vnútroštátnym súdom a spis, ktorým disponuje Súdny dvor, treba v tejto súvislosti spresniť, že opatrenie, ktorým majú verejnoprávne alebo súkromnoprávne podniky povinnosť nákupu alebo získavania služieb z vlastných finančných prostriedkov, nepredstavuje štátnu pomoc. Táto povinnosť totiž v zásade neznamená použitie štátnych prostriedkov v zmysle článku 107 ZFEÚ. Inak by to však bolo v prípade, ak by sa tieto podniky mali považovať za poverené štátom spravovať štátne prostriedky, čo by bolo v prípade, ak by sa predpokladal úplný dopad dodatočných nákladov vyvolaných touto povinnosťou nákupu alebo obstarania služieb na koncového užívateľa, financovanie týchto dodatočných nákladov povinným príspevkom uloženým členským štátom alebo mechanizmus úplnej kompenzácie uvedených dodatočných nákladov (pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. septembra 2017, ENEA, C-329/15, EU:C:2017:671, body 26 a 30, ako aj citovanú judikatúru, a z 15. mája 2019, Achema a i., C-706/17, EU:C:2019:407, bod 68).

44 Okrem toho prostriedky verejnoprávnych podnikov možno považovať za štátne prostriedky aj vtedy, keď je štát pri výkone svojho dominantného vplyvu na tieto podniky schopný usmerňovať použitie týchto prostriedkov na prípadné financovanie výhod v prospech iných podnikov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. septembra 2017, ENEA, C-329/15, EU:C:2017:671, bod 31 a citovanú judikatúru).

45 V prejednávanej veci z vnútroštátnej právnej úpravy, ako je uvedená v rozhodnutiach vnútroštátneho súdu, vyplýva, že opatrenie, o ktoré ide vo veci samej, možno považovať za opatrenie obsahujúce povinnosť obstarať služby, keďže podľa článku 10 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 504/1992 majú koncesionári povinnosť disponovať bežným účtom otvoreným v spoločnosti Poste Italiane na účely výberu ICI od jej platiteľov a podľa článku 2 ods. 18 zákona č. 662/1996 môže Poste Italiane vyberať od uvedených koncesionárov poplatky za vedenie tohto účtu.

46 V tejto súvislosti treba najskôr uviesť, že samotná skutočnosť, že koncesionári sa v priebehu roka 2006 stali verejnoprávnymi podnikmi, neumožňuje dospieť k záveru, že povinnosť obstarať služby prináležiaca týmto koncesionárom je financovaná zo štátnych prostriedkov.

47 Zo skutočností, ktoré uvádza vnútroštátny súd, totiž nevyplýva, že opatrenie, o ktoré ide vo veci samej, je výsledkom toho, že štát využíva svoj dominantný vplyv na tieto podniky, aby usmernil použitie ich prostriedkov v zmysle judikatúry uvedenej v bode 44 tohto rozsudku, keďže povinnosť disponovať bežným účtom otvoreným v spoločnosti Poste Italiane na účely výberu ICI

od jej platiteľov vyplýva z ustanovení právnych predpisov, a nie zo zásahu štátu do obchodnej politiky týchto koncesionárov, a bola uplatňovaná na koncesionárov podobne pred a po roku 2006, keď títo začali podliehať verejnej kontrole.

48 V súlade s tým, čo bolo uvedené v bode 43 tohto rozsudku, však treba overiť, či koncesionári poverení výberom ICI predstavujú podniky splnomocnené štátom na správu štátnych prostriedkov, čo by bolo najmä vtedy, ak by existoval mechanizmus úplnej náhrady dodatočných nákladov vyplývajúci z tejto povinnosti.

49 Zo skutočností, ktoré má Súdny dvor k dispozícii, nevyplýva s istotou existencia takéhoto mechanizmu.

50 Je pravda, že z návrhov na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že podľa článku 10 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 504/1992 majú obce vyrubujúce daň povinnosť platiť koncesionárom poplatok za činnosť výberu ICI zabezpečovanú týmito koncesionármi. Hoci tieto sumy zjavne pochádzajú z verejných zdrojov, nič nenasvedčuje tomu, že sú určené na kompenzáciu zvýšených nákladov, ktoré môžu koncesionárom vyplývať z ich povinnosti disponovať bežným účtom otvoreným v spoločnosti Poste Italiane a že štát takto zaručuje úplné pokrytie týchto nákladov. Vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či ide o takýto prípad.

51 Okrem toho treba uviesť, že ani z rozhodnutí vnútroštátneho súdu, ani zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, nevyplýva, že prípadné dodatočné náklady spôsobené povinnosťou získať služby od spoločnosti Poste Italiane, o ktorú ide vo veci samej, musia znášať v celom rozsahu platitelia dane alebo že by boli financované z iného typu povinného príspevku uloženého štátom.

52 Napriek tomu, hoci sa na prvý pohľad nezdá, že by sa poplatky platené koncesionármi spoločnosti Poste Italiane v súvislosti s otvorením a vedením účtov, ktoré sú povinní u nej vlastniť, mohli považovať za platby poskytnuté priamo alebo nepriamo zo štátnych prostriedkov, vnútroštátnemu súdu prináleží, aby to overil, keďže Súdny dvor nemôže priamo preskúmať skutkové okolnosti týkajúce sa veci samej.

53 V druhom rade, pokiaľ ide o podmienku, podľa ktorej musí zásah priznávať svojmu príjemcovi selektívnu výhodu, treba pripomenúť, že za štátnu pomoc sa považujú zásahy, ktoré sú bez ohľadu na formu spôsobilé priamo alebo nepriamo zvýhodniť niektoré podniky alebo ktoré treba považovať za ekonomickú výhodu, ktorú by podnik príjemca za normálnych trhových podmienok nedosiahol (rozsudok z 15. mája 2019, Achema a i., C-706/17, EU:C:2019:407, bod 83, ako aj citovaná judikatúra).

54 V tejto súvislosti možnosť podniku vyberať poplatky za poskytovanie služby, na ktorú má tento podnik zákonný monopol, priznaná vnútroštátnou právnou úpravou, *a priori* môže byť považovaná za selektívnu výhodu výlučne v prospech tohto podniku.

55 Z návrhov na začatie prejudiciálneho konania, ako aj z ostatných skutočností uvedených v spise, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že povinnosť koncesionárov zriadiť si v tomto podniku bežný účet vo vlastnom mene na to, aby mohli od platiteľov dane prijímať platby ICI, bola stanovená legislatívnym dekrétom č. 504/1992, ktorý zaviedol zákonný monopol v prospech spoločnosti Poste Italiane. Až do prijatia zákonného dekrétu č. 70/2011 bola Poste Italiane jedinou, ktorá mala prospech z tejto výhody odôvodnenej veľmi širokým územným rozdelením poštových úradov, čo viedlo k lepšiemu prístupu k platiteľom dane.

56 Vzhľadom na predchádzajúce treba uviesť, že so zreteľom na okolnosti vo veci samej sa vnútroštátny súd konkrétne pýta Súdneho dvora na kritériá uvedené v rozsudku z 24. júla 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415), pokiaľ ide o prípady kompenzácie poskytnutej podniku za to, že prevzal záväzky služby vo verejnom záujme.

57 Súdny dvor v tejto súvislosti konštatoval, že keďže zásah štátu treba považovať za kompenzáciu predstavujúcu protihodnotu za služby poskytnuté podnikmi, ktorým bola poskytnutá pomoc na realizáciu služieb vo verejnom záujme, pričom tieto podniky v skutočnosti nemajú finančnú výhodu, a teda účinkom uvedeného zásahu nie je získanie výhodnejšieho súťažného postavenia vo vzťahu ku konkurenčným podnikom, takýto zásah nespadá do pôsobnosti článku 107 ods. 1 ZFEÚ (rozsudky z 24. júla 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, EU:C:2003:415, bod 87; z 8. marca 2017, Viasat Broadcasting UK/Komisia, C-660/15 P, EU:C:2017:178, bod 25, ako aj z 15. mája 2019, Achema a i., C-706/17, EU:C:2019:407, bod 100).

58 V súlade s bodmi 88 až 93 rozsudku z 24. júla 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415), ak takýto zásah nemá byť kvalifikovaný ako „štátna pomoc“, treba splniť určité podmienky. Po prvé podnik, ktorý prijíma takúto kompenzáciu, musí byť skutočne poverený plnením záväzkov služby vo verejnom záujme a tieto záväzky musia byť jasne definované. Po druhé kritériá, na základe ktorých sa vypočíta kompenzácia, musia byť vopred objektívne a transparentne stanovené. Po tretie kompenzácia nemôže prekročiť sumu, ktorá je potrebná na pokrytie všetkých alebo časti nákladov vzniknutých pri plnení úloh služby vo verejnom záujme. Po štvrté ak sa výber podniku, ktorý bude poverený realizáciou záväzkov služieb vo verejnom záujme v konkrétnom prípade neuskutočňuje prostredníctvom výberového konania v rámci verejnej súťaže umožňujúcej vybrať kandidáta schopného poskytovať tieto služby za najnižšiu cenu, výška nevyhnutnej kompenzácie musí byť určená na základe analýzy výdavkov, ktoré by stredne veľký podnik, dobre riadený a primerane vybavený, vynaložil pri realizácii týchto záväzkov.

59 Pokiaľ ide o prvú podmienku stanovenú v rozsudku z 24. júla 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415), Súdny dvor konštatoval, že táto podmienka sleduje cieľ transparentnosti a právnej istoty, ktorý vyžaduje splnenie minimálnych kritérií spočívajúcich v existencii jedného alebo viacerých aktov verejnej moci, ktoré dostatočne presne vymedzujú prinajmenšom povahu, trvanie a rozsah záväzkov služby vo verejnom záujme, ktoré prináležia podnikom povereným plnením týchto záväzkov. Ak by chýbala jasná definícia takýchto objektívnych kritérií, nebolo by možné preskúmať, či konkrétna činnosť môže spadať pod pojem služby všeobecného hospodárskeho záujmu (rozsudok z 20. septembra 2018, Španielsko/Komisia, C-114/17 P, EU:C:2018:753, bod 86 a citovaná judikatúra).

60 V prejednávanej veci treba zdôrazniť, že spory vo veci samej sa netýkajú poštových služieb, ktoré ponúka Poste Italiane, a že pokiaľ ide o výber ICI, vnútroštátny súd rozlišuje na jednej strane vzťah, ktorý prostredníctvom administratívnej koncesie udelenej na základe verejného obstarávania viaže obec ako subjekt vyrubujúci daň a koncesionára povereného výberom dane, a na druhej strane vzťah súkromného charakteru, ktorý spája tohto koncesionára a Poste Italiane a jeho predmetom je povinnosť vlastniť bežný účet na účely vedeného výberu a platiť poplatok za vedenie tohto účtu. Konania vo veci samej sa týkajú len druhého z týchto dvoch vzťahov.

61 Ako však uviedol generálny advokát v bode 45 svojich návrhov, nič nepreukazuje, že Poste Italiane je vo svojom vzťahu s týmito koncesionármi formálne povinná poskytovať určité služby v rámci záväzkov služby vo verejnom záujme za podmienok, ktoré dostatočne presne vymedzujú ich povahu a rozsah.

62 Naopak, hoci otvorenie a vedenie poštových bežných účtov pre koncesionárov patrí medzi činnosti zavádzania a realizácie služby vo verejnom záujme týkajúcej sa výberu ICI, ktorá je zverená koncesionárovi, z rozhodnutí vnútroštátneho súdu, ako aj z ďalších informácií uvedených v spise, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že okrem povinnosti uzavrieť zmluvu so všetkými koncesionármi, Poste Italiane nepodlieha ďalším povinnostiam okrem tých, ktoré sa uplatňujú na bankové služby.

63 Konkrétne Poste Italiane má voľnosť pri stanovovaní svojich sadzieb a okrem uvedenej povinnosti uzavrieť zmluvu s koncesionármi neexistuje žiadna osobitná skutočnosť, ktorá by odlišovala jej vzťah s koncesionármi od toho, ktorý udržiava so svojimi ostatnými zákazníkmi, ktorí sú majiteľmi poštových bežných účtov. Poste Italiane uviedla, že vo vzťahu ku koncesionárom ide o vedenie riadneho bežného účtu a vždy poskytuje jeden poštový bežný účet, ktorého základná ponuka je pre všetkých jej zákazníkov rovnaká. Úrad pre výber dane tiež potvrdil, že Poste Italiane uplatňovala na bežné účty koncesionárov rovnaké hospodárske podmienky ako vo všeobecnosti voči všetkým ostatným právnickým osobám.

64 Za týchto okolností prvá podmienka stanovená v rozsudku z 24. júla 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415), nie je v prejednávanej veci splnená a nie je potrebné skúmať ostatné podmienky uvedené v tomto rozsudku, keďže tieto podmienky sú kumulatívne.

65 Z toho vyplýva, že právo, priznané spoločnosti Poste Italiane relevantnou vnútroštátnou právnou úpravou, vyberať poplatky za vedenie poštových bežných účtov, ktoré boli koncesionári zo zákona povinní otvoriť vo svojom mene na to, aby mohli prijímať platbu ICI od jej platiteľov, možno považovať za selektívnu výhodu, čo však prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

66 V treťom rade, pokiaľ ide o podmienky, podľa ktorých zásah musí byť spôsobilý ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a musí narúšať alebo hroziť narušením hospodárskej súťaže, hoci návrhy na začatie prejudiciálneho konania neobsahujú skutočnosti v tejto súvislosti, možno sa s výhradou overenia vnútroštátnym súdom domnievať, že sú v prejednávanej veci splnené.

67 Po prvé totiž treba pripomenúť, že na účely kvalifikovania vnútroštátneho opatrenia ako „štátnej pomoci“ nie je potrebné preukázať skutočný dosah dotknutej pomoci na obchod medzi členskými štátmi a skutočné narušenie hospodárskej súťaže, ale len preskúmať, či táto pomoc môže tento obchod ovplyvniť a narušiť hospodársku súťaž (rozsudok z 29. júla 2019, Azienda Napoletana Mobilità, C-659/17, EU:C:2019:633, bod 29 a citovaná judikatúra).

68 Okrem toho ak pomoc, ktorú členský štát poskytne, posilní postavenie určitých podnikov v porovnaní s ostatnými konkurujúcimi podnikmi v obchode medzi členskými štátmi, treba na tieto ostatné konkurujúce podniky hľadieť ako na podniky ovplyvnené touto pomocou. V tejto súvislosti nie je nevyhnutné, aby boli podniky, ktoré sú príjemcami pomoci, samy zapojené do obchodu medzi členskými štátmi. Ak totiž členský štát poskytne podnikom pomoc, činnosť v rámci štátu sa tým môže udržať alebo zvýšiť s takým následkom, že šance podnikov so sídlom v iných členských štátoch vstúpiť na trh tohto členského štátu sa znížia (rozsudok z 29. júla 2019, Azienda Napoletana Mobilità, C-659/17, EU:C:2019:633, bod 30 a citovaná judikatúra).

69 V prejednávanej veci však nemožno vylúčiť, že talianska právna úprava dotknutá vo veci samej tým, že koncesionárom ukladá povinnosť disponovať poštovým bežným účtom na výber ICI od jej platiteľov a platiť poplatok za vedenie týchto účtov v spoločnosti Poste Italiane, môže posilniť postavenie tohto verejnoprávneho podniku vo vzťahu k ostatným konkurenčným podnikom v odvetví bankových a finančných služieb a tiež ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi.

70 Vnútroštátnemu súdu však prináleží posúdiť, aký vplyv na činnosť spoločnosti Poste Italiane a iných bankových inštitúcií má opatrenie dotknuté vo veci samej, ktoré prinajmenšom až do zákonného dekrétu č. 70/2011 vyhradilo spoločnosti Poste Italiane výhodu vyplývajúcu z povinnosti koncesionárov disponovať bežným účtom vedeným v ich mene v tomto podniku na to, aby mohli od platiteľov prijímať platbu ICI, okrem možnosti, ktorú mali títo platitelia aj naďalej, a to zaplatiť ICI priamo uvedeným koncesionárom.

71 Vo štvrtom rade treba uviesť, že z rozhodnutí vnútroštátneho súdu vyplýva, že opatrenie zavedené legislatívnym dekrétom č. 504/1992, ktorého cieľom bolo priznať spoločnosti Poste Italiane monopol na vedenie bežných účtov otvorených v mene koncesionárov poverených výberom ICI, nebolo oznámené Komisii podľa článku 108 ZFEÚ.

72 Z toho vyplýva, že ak vnútroštátny súd vzhľadom na informácie uvedené v bodoch 37 až 70 tohto rozsudku dospeje k záveru, že opatrenie, o ktoré ide vo veci samej, predstavuje štátnu pomoc, prináleží tomuto súdu, aby v súlade s judikatúrou citovanou v bode 34 tohto rozsudku vyvodil všetky dôsledky z porušenia článku 108 ods. 3 ZFEÚ v prejednávanej veci.

73 Navyše treba uviesť, že vzhľadom na to, že prvá podmienka stanovená judikatúrou vyplývajúcou z rozsudku z 24. júla 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415), podľa ktorej musí byť podnik, ktorý je príjemcom pomoci, poverený plnením záväzkov služby vo verejnom záujme, ktoré musia byť jasne definované, sa uplatní aj v prípade, keď bola uplatnená výnimka stanovená v článku 106 ods. 2 ZFEÚ (rozsudok z 20. decembra 2017, Comunidad Autónoma del País Vasco a i./Komisia, C-66/16 P až C-69/16 P, EU:C:2017:999, bod 56, ako aj citovaná judikatúra), článok 106 ods. 2 ZFEÚ sa nemôže uplatniť vo veci samej, keďže v bode 64 tohto rozsudku bolo konštatované, že táto podmienka nie je v prejednávanej veci splnená. V každom prípade keďže, ako vyplýva z judikatúry pripomenutej v bode 33 tohto rozsudku, Komisia má výlučnú právomoc posúdiť zlučiteľnosť pomoci s vnútorným trhom, vnútroštátny súd nemá právomoc preskúmať, či sú splnené podmienky uplatnenia článku 106 ods. 2 ZFEÚ.

74 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na prvú a druhú otázku odpovedať tak, že článok 107 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že „štátnu pomoc“ v zmysle tohto ustanovenia predstavuje vnútroštátne opatrenie, na základe ktorého sú koncesionári poverení výberom ICI povinní disponovať bežným účtom otvoreným na svoje meno v spoločnosti Poste Italiane s cieľom umožniť zaplatenie tejto dane jej platiteľmi, a platiť poplatok za vedenie tohto bežného účtu, pokiaľ toto opatrenie možno pripísať štátu, priznáva spoločnosti Poste Italiane selektívnu výhodu zo štátnych prostriedkov a je spôsobilé narušiť hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi, čo musí overiť vnútroštátny súd.

O tretej otázke

75 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či článok 102 ZFEÚ bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej koncesionári poverení výberom ICI musia platiť poplatok, ktorý jednostranne stanovila Poste Italiane za vedenie poštového bežného účtu, ktorý sú títo koncesionári povinní otvoriť v tejto spoločnosti.

76 Poste Italiane tvrdí, že táto otázka je neprípustná, keďže vnútroštátny súd nepredložil nijakú analýzu alebo objasnenie dôvodov, pre ktoré vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej nie je v súlade s článkom 102 ZFEÚ. Aj za predpokladu, že sa položená otázka týka výkladu článku 106 ods. 1 ZFEÚ v spojení s článkom 102 ZFEÚ, je podľa nej táto otázka takisto neprípustná. Vnútroštátny súd neposkytol jasné označenie trhu dotknutých služieb, relevantnej zemepisnej oblasti, počtu subjektov poskytujúcich predmetné služby, ani ich príslušných trhových podielov.

77 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že na účely výkladu práva Únie, ktorý bude pre vnútroštátny súd užitočný, sa vyžaduje, aby vnútroštátny súd vymedzil skutkový a právny rámec, do ktorého spadajú ním kladené otázky, resp. aby aspoň objasnil skutkové predpoklady, na ktorých sa tieto otázky zakladajú. Tieto požiadavky platia predovšetkým v oblasti hospodárskej súťaže, ktorá sa vyznačuje komplexnými skutkovými okolnosťami a právnymi skutočnosťami (rozsudky z 12. decembra 2013, Ragn-Sells, C-292/12, EU:C:2013:820, bod 39, a z 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, bod 49, ako aj citovaná judikatúra).

78 V konaniach vo veci samej sa tretia otázka v podstate týka nielen toho, či vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej mala za následok priznanie osobitných alebo výlučných práv spoločnosti Poste Italiane v zmysle článku 106 ods. 1 ZFEÚ, ale aj toho, či takáto právna úprava mohla viesť k zneužitiu dominantného postavenia.

79 Ako však uviedol generálny advokát v bode 92 svojich návrhov, vnútroštátny súd mal poskytnúť presné informácie o vlastnostiach relevantného trhu, jeho geografickom rozsahu alebo o prípadnej existencii rovnocenných služieb.

80 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania však neobsahujú žiadne údaje, ktoré by v kontexte sporov vo veci samej umožňovali identifikovať znaky dominantného postavenia v zmysle článku 102 ZFEÚ. V tejto súvislosti treba uviesť, že napriek informáciám predloženým účastníkmi konania na Súdnom dvore v odpovedi na otázky položené Súdnym dvorom nie je možné s dostatočnou presnosťou definovať relevantný trh z hľadiska služieb, o ktoré ide vo veci samej, a jeho geografického rozsahu, ako aj podiely na trhu, ktoré majú rôzne podniky pôsobiace na tomto trhu, ani sa s istotou domnievať, že uloženie povinnosti koncesionárom disponovať bežným účtom na výber ICI otvoreným v spoločnosti Poste Italiane, by tejto spoločnosti priznávalo dominantné postavenie na podstatnej časti vnútorného trhu.

81 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania nevysvetľujú ani dôvody, pre ktoré by talianska právna úprava, o ktorú ide vo veci samej, mohla viesť Poste Italiane k zneužitiu jej postavenia.

82 Vzhľadom na to, že Súdny dvor nedisponuje podkladmi potrebnými na to, aby poskytol užitočnú odpoveď, treba konštatovať, že tretia otázka je neprípustná.

O trovách

83 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Článok 107 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že „štátnu pomoc“ v zmysle tohto ustanovenia predstavuje vnútroštátne opatrenie, na základe ktorého sú koncesionári poverení výberom imposta comunale sugli immobili (obecná daň z nehnuteľností) povinní disponovať bežným účtom otvoreným na svoje meno v spoločnosti Poste Italiane SpA s cieľom umožniť zaplatenie tejto dane jej platiteľmi, a platiť poplatok za vedenie tohto bežného účtu, pokiaľ toto opatrenie možno pripísať štátu, priznáva spoločnosti Poste Italiane selektívnu výhodu zo štátnych prostriedkov a je spôsobilé narušiť hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi, čo musí overiť vnútroštátny súd.

Podpisy